

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2021. február 10. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

**v é g z é s t:**

A választás rendje elleni büntett miatt vádlott neve ellen indult büntetőügyben a Kecskeméti Törvényszék 2020. június 19. napján kihirdetett 5.B.411/2019/17. számú ítéletét

*helybenhagyja.*

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

**I n d o k o l á s**

- [1] Az elsőfokú bíróság vádlott neve vádlottat az ellene választás rendje elleni büntett [Btk. 350. § (1) bekezdés e) pont 2. fordulat] miatt emelt vád alól felmentette. Rendelkezett a bűnjelről és a bűnügyi költségről.
- [2] Az első fokú ítélet ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére felmentése miatt, a bűnösségének megállapítása és vele szemben pénzbüntetés kiszabása érdekében.
- [3] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.201/2020/8. számú átiratában a vádlott terhére bejelentett fellebbezést annak indokolásával egyezően fenntartotta. Emellett eljárási szabálysértést észrevételezett és az első fokú ítélet tényállásának kiegészítését indítványozta a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) 592. § (2) bekezdés a) pontjában írt megalapozatlansági ok miatt. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a korábbi és a jelenleg hatályos Btk. kommentárookra, illetve több eseti döntésre hivatkozva azt állapította meg, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 350. § (1) bekezdés e) pont 2. fordulata szerinti tényállás elkövetője csak akkor valósít meg bűncselekményt, ha magatartását a választásra jogosult aktív szavazati jogának a gyakorlásához kapcsolódóan fejti ki. Az ügyészség álláspontja ezzel szemben az, hogy a törvényi védelem kiterjed mind az aktív, mind a passzív választó jogát gyakorló személyre.
- [4] Ezért az ügyészség az első fokú ítélet megváltoztatását, a vádlott bűnösségének a vádirat szerinti bűncselekményben történő megállapítását, pénzbüntetésre ítéletét és a bűnügyi költségre kötelezését, egyebekben az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

- [5] A vádlott védője a fellebbvitel főügyészség átiratára tett észrevételében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte.
- [6] A fellebbezés alaptalan.
- [7] A másodfokú bíróság a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése szerint eljárva, a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált.
- [8] Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés nélkül folytatta le.
- [9] Osztotta azonban az ítélőtábla a fellebbviteli főügyészség eljárási szabálysértésre tett észrevételét.
- [10] Az iratok szerint az elsőfokú bíróság a tárgyalás megkezdésekor elmulasztotta felhívni az ügyészt a vádirat lényegének ismertetésére (elsőfokú iratok 17. sorszámú jegyzőkönyv).
- [11] A Be. 517. § (2) bekezdés a) pontja szerint az egyesbíró vagy a tanács elnöke felhívására az ügyész ismerteti a vád lényegét, ha az az előkészítő ülés során nem történt meg, vagy ha azt a sértett azért indítványozza, mert az előkészítő ülésen nem volt jelen.
- [12] A Be. 517. § (3) bekezdése alapján a vádlott vagy - a vádlott hozzájárulásával - a védő indítványára a vád lényegének ismertetése mellőzhető.
- [13] Ezeket a rendelkezéseket a Büntető novella (a büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény) nem módosította.
- [14] Az elsőfokú iratok szerint a 2019. december 17. napján tartott előkészítő ülésen a vádlott és a védő indítványára az ügyész mellőzte a vád lényegének ismertetését [Be. 502. § (2) bekezdése, illetve elsőfokú iratok 9. sorszámú jegyzőkönyv].
- [15] Ugyanilyen tartalmú indítványt azonban a már hivatkozott jogszabályhely alapján a vádlott és a védő a tárgyaláson nem terjesztettek elő.
- [16] Az eljárási szabálysértés azonban az ügy érdemére nem hatott ki és az érdemi felülbírálatot sem érintette. Az elsőfokú bíróság a vádlott és a védő részére szabályszerűen kézbesítette a vádiratot, a vádlott az előkészítő ülésen és a tárgyaláson is úgy nyilatkozott, hogy a vádat megértette. Ezáltal a vádlottnak a védelemhez fűződő joga nem sérült. Ezért az ítélőtábla kizárólag az eljárási szabálysértés megállapítására szorítkozott.
- [17] A fellebbviteli főügyészségnek a tényállás kiegészítésére irányuló indítványa a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontján alapult. Eszerint: az elsőfokú bíróság ítélete részben megalapozatlan, ha az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg.
- [18] Ez a részleges megalapozatlanság akkor valósul meg, ha a meg nem állapított, egyébként releváns tényre vonatkozó bizonyítás lefolytatása és értékelése az elsőfokú bíróság eljárásában megtörtént, de a szükséges a bizonyítási anyag birtokában az ítélet tényállásában nem rögzítette a bizonyított tény [HVG-ORAC Büntetőeljárásjog Kommentár a gyakorlat számára (ügynevezett kapcsos kommentár) 1. pótlás 1194-1195. oldal].
- [19] Az ítélőtábla álláspontja szerint az első fokú ítélet tényállása megalapozott, ezért annak kiegészítése nem szükséges.
- [20] A megalapozott tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a vádlott cselekménye nem bűncselekmény, de az erre vonatkozó okfejtésével nem értett egyet a másodfokú bíróság.
- [21] Az ítélőtábla az ügyészség álláspontját osztotta abban, hogy a törvényi védelem nem csak az aktív, hanem a passzív választójoggal rendelkezőre is kiterjed.
- [22] A Btk. 350. §-a szerinti, a választás, népszavazás és európai polgári kezdeményezés rendje elleni bűncselekmény jogi tárgya a népszuverenitás elvén alapuló politikai részvételi jogok zavartalan, törvényes gyakorlásához, a lakosság közjogi akaratnyilvánítása eredményének megbízhatóságához fűződő társadalmi érdek.
- [23] A tényállás keretdiszpozíció, a törvényi ismérvek jelentéstartalma a választójog gyakorlását szabályozó anyagi jogi és eljárásjogi normák rendelkezései alapján határozható meg

(Nagykommentár a Büntető Törvénykönyvhöz Közigazgatási és jogi kiadványok, Wolters Kluwer Hungary Budapest, 2019. 798. oldal).

- [24] Az egyes részvételi jogok gyakorlásának anyagi jogi feltételeit az országgyűlési képviselők (2011. évi CCIII. törvény), a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek (2010. évi L. törvény), az Európai Parlament tagjainak (2003. évi CXIII. törvény), a nemzetiségi önkormányzati képviselők (2011. évi CLXXIX. törvény) választására vonatkozó törvények, az eljárási szabályokat érintően pedig a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról (2013. évi CCXXXVIII. törvény), továbbá a választási eljárásról szóló törvény határozza meg.
- [25] A választási eljárásról a 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.) rendelkezik.
- [26] Ennek 1. §-a határozza meg a törvény hatályát, a 2. §-a a választási eljárás alapelveit, a 3. §-a az értelmező rendelkezéseket.
- [27] A Ve. nem rendelkezik azonban a törvény személyi hatályáról. A törvényhez fűzött kommentár szerint a választási eljárásról szóló korábbi törvény (1997. évi C. törvény) még meghatározta a választási eljárás személyi hatályát: az a választópolgárokra, a jelöltekre és a jelölő szervezetekre, valamint a választási szervekre terjedt ki.
- [28] Abból, hogy a hatályos Ve. a személyi hatályt nem határozza meg, az következik, hogy nem csak az előbb megjelölt kör, hanem bárki tevékenysége érdemben vizsgálható a választási eljárásban erre feljogosított szervek által.
- [29] A Btk. 350. § (1) bekezdés a) - i) pontjában meghatározott elkövetési magatartások elkövetője sem kizárólag az aktív, hanem a passzív választójoggal rendelkező személy is lehet.
- [30] A vádlott által hivatkozott és az elsőfokú bíróság által is irányadónak tekintett, a Fővárosi Ítéltábla Bf.91/2012/10. számú felmentő rendelkezése is nem ezen, hanem más okon alapult.
- [31] Mindezekből az következik, hogy a Btk. 350. § (1) bekezdése szerinti bűncselekmény elkövetője mind az aktív, mind a passzív választójoggal rendelkező személy lehet.
- [32] A Btk. 350. § (1) bekezdés e) pontja szerinti bűncselekményt az követi el, aki az arra jogosultat a választásban, a népszavazásban, a népszavazási vagy az európai polgári kezdeményezésben akadályoz vagy erőszakkal, fenyegetéssel, megtévesztéssel vagy anyagi juttatással befolyásolni törekszik.
- [33] A bűncselekmény passzív alanya a választójog jogosultja, akinek választói akaratát a tettes a magatartásával befolyásolni kívánja.
- [34] A választójog jogosultja az, aki a választásra jogosult, de az is, akire a szavazat a választás során leadható, tehát választható.
- [35] A választói akarat befolyásolása alatt értendő az is, hogy az elkövető a választójog aktív jogosultját befolyásolja abban, hogy kire adja le a szavazatát; de befolyásolásnak minősül az is, ha magatartásával azon személyek körét kívánja szűkíteni, akire a szavazat leadható, vagyis a passzív választójog jogosultját igyekszik a visszalépésre rábírni.
- [36] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmény [Btk. 305. § (1) bekezdés e) pont 2. fordulat] esetében a törvényi védelem csak a választásra jogosult aktív szavazati jogának védelmére terjed ki, ezért a visszalépésre rábírásra törekvéssel ez a bűncselekmény nem követhető el.
- [37] Az elsőfokú bíróság álláspontjából következett, hogy „azt nem vizsgálta, hogy a vádlottól elhangzott felvetés, kérdőmondat komoly, valós szándékot takart-e tanú 1 visszalépése kapcsán, ezáltal azt sem, hogy a vádlott befolyásolni akarta-e tanú 1 az úgynevezett passzív választójogában” (első fokú ítélet [27] bekezdése).
- [38] Az elsőfokú bíróság a tárgyaláson felolvasta - a Be. 527. § (1) bekezdés a) pont 2. fordulata alapján helyesen - tanú 1 nyomozás során tett vallomását.
- [39] Az első fokú ítélet indokolása iratszerűen tartalmazza a vádlott és tanú 1 vallomásának lényegét.

- [40] A korábban kifejtettekre figyelemmel az ítélet tábla az első fokú ítélet indokolását kiegészítette a következőkkel:
- [41] A vádlott és tanú 1 egyező vallomása szerint kettejük találkozási helyére, illetve a beszélgetésre a tanú autójában került sor. tanú 1 - a vádlott előtt sem titkolva - a beszélgetésüket a telefonján rögzítette.
- [42] Utóbb a hangfelvételt megvágta és a megvágott részt a beszélgetés után négy nappal küldte meg a párt neve párt levelezési központjába azzal, hogy a vádlott „meg akarta vesztegetni”.
- [43] Állítása szerint mindezt azért tette, mert utóbb megijedt az esetleges következményektől.
- [44] Később a teljes hangfelvételt törölte a telefonjáról, így az a büntetőeljárás során nem állt a hatóság rendelkezésére.
- [45] tanú 1 a nyomozás során tett vallomásaiban a vádlottal egyezően a beszélgetést kötetlennek írta le.
- [46] A rendelkezésre álló - megvágott - hanganyag a vádlott választási esélyeinek latolgatásával kezdődik. tanú 1 ezt követően a kampányra fordított költségeiről beszélt.
- [47] Az ügyészség álláspontjával ellentétben tehát tanú 1 volt az, aki a beszélgetést olyan irányba terelte, ahol nem az esélyekről, hanem az anyagi ráfordításokról, költségekről, azok megtérítésének idejéről esett szó.
- [48] A vádlott részéről ekkor hangzott el, mintegy közbevetőleg a „Miért, ha kifizetjük, akkor visszalépsz?” kérdés.
- [49] Az irányadó tényállás szerint tanú 1 ezt „erősnek” minősítette.
- [50] A tanú azonban következetesen azt vallotta, hogy a vádlott kérdését ő maga sem tekintette komolynak. A 2018. június 1-jén tett vallomása szerint a vádlott részéről semmiféle befolyásoló szándékot nem érzett „már csak azért sem, mert azt is megbeszéltük, hogy én semmiképpen nem lépek vissza” (nyomozati iratok 53. oldal utolsó bekezdés).
- [51] Ugyanezen vallomás szerint a későbbiekben nem találkozott és nem is beszélt a vádlottal (nyomozati iratok 55. oldal negyedik bekezdés).
- [52] A beszélgetés előbb idézett részét a megvágott hangfelvétel nem tartalmazza, márpedig a tanú vallomása alapján a beszélgetés ezen részét is ugyanakkor rögzítette.
- [53] A Btk. 350. § (1) bekezdés e) pontja szerinti befolyásolni törekvés csak szándékosan követhető el. Nem szükséges, hogy az anyagi juttatás célba is érjen és az sem, hogy a szándékolt eredmény bekövetkezzen. A bűncselekmény befejezettségéhez elegendő, ha az elkövető az anyagi juttatást azért ajánlja fel, hogy a jogosult ne éljen a választási törvényben biztosított jogával. Jelen esetben tanú 1 lépjen vissza a jelöléstől.
- [54] Az ítélet tábla álláspontja az, hogy a vádlott tényállásban leírt kérdése („Miért, ha kifizetjük akkor visszalépsz?”) nem tényállásszerű magatartás.
- [55] A „törekvés”, mint elkövetési magatartás tartalmilag azt jelenti, hogy az elkövető mindent megtesz annak érdekében, hogy a passzív alany tevékenységét a saját szándékának megfelelően alakítsa.
- [56] Az irányadó tényállás szerint a vádlott kérdése azt követően hangzott el, hogy tanú 1 a saját kampányára fordított eddigi költségeire terelte a beszélgetést, és bár a hangfelvétel szerint a vádlott kérdését „erősnek” minősítette, következetes tanúvallomása szerint azt ő maga sem vette komolyan.
- [57] A rendelkezésre álló hangfelvételtől az állapítható meg, hogy a vádlott ezt követően a visszalépés témáját nem folytatta.
- [58] tanú 1 tanúvallomása is azt támasztotta alá, hogy a vádlott sem ezen beszélgetés során, sem a későbbiekben nem tért arra vissza. Őt a vádlott nem kereste, nem beszélt vele, azaz semmilyen módon nem igyekezett rábírni a visszalépésre. Ellenkezőleg: a 2018. március 15-i beszélgetés során abban állapodtak meg, hogy a tanú mindenképp indul a választáson.
- [59] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság érdemben helyesen döntött, amikor a vádlottat az ellene a választás (népszavazás és európai polgári kezdeményezés) rendje elleni bűncselekmény [Btk. 350. § (1) bekezdés e) pont 2. fordulat] büntette miatt emelt vád alól bűncselekmény hiányában felmentette. Jogszabályi hivatkozása e körben annyiban szorult helyesbítésre, hogy az helyesen a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja (első fokú ítélet [41] bekezdés).

- [60] A kifejtettekből következik, hogy az ítéltábla a fellebbezést alaptalannak találta, ezért az első fokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [61] A végzés ellen a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése alapján fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2021. február 10.

Dr. Benedek Tibor sk.. Cserhádi Ágota sk.  
a tanács elnöke előadó bíró

Sefta Márta dr. sk.  
bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.I.423/2020/8. számú végzése és a Kecskeméti Törvényszék 5.B.411/2019/17. számú ítélete a mai napon jogerős.

Szeged, 2021. február 10.

Dr. Benedek Tibor sk.  
a tanács elnöke